

23.5.2003

Valtiovarainministeriö

VALTIOVARAINMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2002

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa valtiovarainministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2002 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Susanna Falck ja valvonut tarkastuspäällikkö Markku Heikkinen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut valtiovarainministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskenta-toimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Koska tarkastusvirasto on käynnistänyt erillisen tarkastuksen koskien valtiovarainministeriön hallinnonalan tulostavoitteita talousarviossa ja ministeriön raportointia valtionhallinnon tilaa koskevassa kertomuksessa, ei tässä tilintarkastuskertomuksessa käsitellä ministeriön hallinnonalan toimintakertomusta.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Valtion talousarviossa Verohallituksen maksamat, verotukseen liittyvät korkomenot ja korkotulot on nettobudjetoitu verotulojen yhteyteen osastoon 11. Koska talousarviolain 3 §:n ja 3 a §:n mukaan nettobudjetointia ei ole mahdollista soveltaa veroihin eikä korkomenoihin ja -tuloihin, menettelyä ei voida pitää talousarviolain mukaisena. Verohallitus on kirjannut liike- ja talousarviokirjanpidossa verotukseen liittyviä korkomenoja 42,8 milj. euroa verotulojen vähennykseksi ja korkotuloja 11,8 milj. euroa verotulotilien lisäykseksi. Valtiovarainministeriön tulee saattaa kyseisten erien budjetointimenettely asianmukaiseksi.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot ja laskelmien tarkastelu

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta, on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitettyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustietojen sisältöä ja esittämistapaa ja näiden tietojen perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Tarkastus ei ole kohdistunut tilinpäätöksen vaikuttavuustietoihin.

Ministeriö ei ole velvollinen esittämään kustannusvastaavuuslaskelmia, koska maksullisen toiminta on vähäistä.

Toimintakertomuksessa ei ole esitetty taloudellisuus- ja tuottavuustietoja. Ministeriön tilivirastokohtaisena tuloksellisuuden kuvauksena esitetyt kehittämistavoitteita, henkilöstöä ja toimintaprosesseja koskevat tiedot sekä osasto- ja yksikkökohtaiset kustannustiedot ovat luotettavia. Niitä voidaan myös pitää riittävinä, joskin keskeisten suoritustietojen ja henkilötyövuositietojen erittelyä tulos- tai tehtäväalueittain tulisi vielä kehittää. Tällöin olisi myös edellytykset esittää henkilötyövuotta kohden laskettu kustannuskehitys tehtävittäin.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu laskenta-toimen, valtuusseurannan ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä sekä maksuliikkeen toimintoketjun ja omaisuuden hallinnan tarkastuksen yhteydessä.

Omaisuuuden hallinnan tarkastuksen yhteydessä on tullut esiin lainasaamisten hallintaan liittyviä sisäisen valvonnan puutteita, joiden osalta valtiovarainministeriö on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Taloussääntö tulee saattaa vastaamaan talousarvioasetuksen ja Valtiokonttorin määräyksen 20/03/2001 asettamia vaatimuksia.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

ILMOITUSVELVOLLISUUS VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen valtiovarainministeriön tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 29.8.2003 mennessä mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt Verohallituksen verotukseen liittyvien korkomenojen ja –tulojen budjetointimenettelyiden korjaamiseksi talousarviolain ja –asetuksen vaatimuksia vastaaviksi vuosien 2003 ja 2004 osalta sekä taloussäännön saattamiseksi vastaamaan talousarvioasetuksen ja Valtiokonttorin määräyksen asettamia vaatimuksia.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja

Susanna Falck

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Valtiovarainministeriön valtiosihteeri
Valtiokonttori